

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องค่านิยมที่มีต่อการเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้ทำการศึกษาจากหนังสือ วารสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตามหัวข้อ ซึ่งจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม
2. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกวดวิชา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกวดวิชา

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม

1. ความหมายของค่านิยม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2528 : 1) ให้ความหมายของค่านิยม หมายถึงสิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายมาเป็น สิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่องและมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็นวิถีของการจัดรูปความประพฤติ ที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือปฏิบัติตัวของคนในสังคมและในชีวิต หรือเผชิญกับเหตุการณ์ ทำให้มีการเลือกในสถานการณ์ หรือเวลานั้น ค่านิยมจึงรวมไปถึง จุดมุ่งหมายหรือความต้องการในชีวิตและสิ่งทีบุคคลชอบ

สุพัตรา สุภาพ (2541 : 24) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึง สิ่งทีกลุ่มสังคมหนึ่ง ๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ น่ากระทำ นายยกย่อง หรือเห็นว่าถูกต้อง และเป็นสิ่งที่ยึดถือในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ

เพ็ญแข วัจนสุนทร (2523) มีความเห็นว่าค่านิยมหมายถึง การยอมรับนับถือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คน หรือกลุ่มคน มีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ มนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้ได้ทำการประเมินจากทัศนคติต่าง ๆ โดยตีถ่วงและรอบคอบแล้ว

ทิสนา แชมมณี (2541 : 54) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นหลักแนวคิด หรือความเชื่อที่บุคคลยึดถือเป็นคุณค่า หรือแนวทางในการตัดสินใจและการดำรงชีวิต หากค่านิยมที่แต่ละบุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตตรงกันเป็นจำนวนมาก สิ่งนั้นก็จะเป็นค่านิยมของสังคม

พนัส หันนาคินทร์ (2526 : 18) ให้ความหมายของค่านิยม หมายถึงการยอมรับนับถือ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้โดยได้ทำการประเมินค่าจากทัศนะต่าง ๆ โดยถี่ถ้วนรอบคอบแล้ว หากไม่มีการพิจารณาประเมินค่าเพียงแต่เป็นความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นจะมีฐานะเป็นเพียงเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ ค่านิยมของบุคคลจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคลอาจเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงจากค่านิยมเดิมของเขาได้ ค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ ในฐานะที่ค่านิยมเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของคน การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมย่อมขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงวุฒิภาวะและประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ

สุนทรী โคมิน และสนิพ สมัครการ (2523 : 6 -18) ให้คำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมไว้ดังนี้ ค่านิยมคือความเชื่อ (Prescriptive Belief) อย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะถาวรที่เชื่อว่า "วิถีปฏิบัติ" บางอย่างหรือ "เป้าหมายของชีวิต" บางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่า "วิถีปฏิบัติ" หรือ "เป้าหมายชีวิตอย่างอื่น" ระบบค่านิยม คือการรวมตัวของความเชื่อให้เป็นระบบความเชื่อที่มีลักษณะถาวร ลดหลั่นกันตามลำดับความสำคัญ และระบบค่านิยมของคน ๆ หนึ่ง หรือคนกลุ่มหนึ่งก็คือภาพรวม (Profile) ที่ได้มาจากการแสดงออกถึงค่านิยมต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นได้เลือกแล้ว

ไพบุลย์ ขางเรียน (2516 : 13) กล่าวว่า ค่านิยมในทางสังคมศาสตร์ใช้ในกรณีที่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความต้องการ ความปรารถนาและเจตคติ และจะถือเป็นค่านิยมได้ก็ต่อเมื่อได้มีการสังเกตโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Observation) เพื่อดูว่าคนกับสิ่งนั้น ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และจะต้องเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นได้ และสังเกตได้ จะไปนึกเอาเองไม่ได้

ลาโรซ บัวศรี (2527 : 15) ได้ให้ความหมายค่านิยมว่า หมายถึงสภาพ (หรือการกระทำ) บางประการที่เราเชื่อถือ (หรือนิยม) ว่าควรยึดถือหรือยึดมั่น เพื่อจะได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของสังคมหรือของเราเอง

กู๊ด (Good, 1959 : 593) ได้ให้ความหมายว่า ค่านิยม หมายถึงลักษณะเฉพาะที่ถือว่าสำคัญทางจิตวิทยา ทางสังคม ทางศีลธรรม หรือตามหลักสุนทรียศาสตร์

คิลแพทริค (Kilpatrick, 1954 อ้างจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543 : 126) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความต้องการที่ได้รับการประเมินค่าอย่างรอบคอบ มีค่าควรแก่การเลือกไว้เป็นสมบัติของตน

แอลพอร์ต (Allport, 1961 อ้างจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543 : 126) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อซึ่งมนุษย์ชื่นชอบกระทำ

โรคิช (Rokeach, 1968 อ้างจาก ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2534 : 229) ให้ความหมายของค่านิยม เป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะค่อนข้างถาวร และเชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น โรคิชให้หลักการสำคัญว่า ค่านิยมจะมีส่วนประกอบ 5 อย่าง คือ (1) ค่านิยมเป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากวัฒนธรรม สถาบันทางสังคม และบุคลิกลักษณะของกลุ่มคนในสังคมนั้น (2) ในขณะที่เดียวกันอิทธิพลของค่านิยมก็จะแสดงออกทางเจตคติ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ทุกรูปแบบ (3) ปริมาณของค่านิยมมีอยู่ไม่มากนักและอยู่ในข่ายที่จะรวมเป็นระบบและศึกษาได้ (4) ความแตกต่างของค่านิยมจะแสดงออกทางระดับมากกว่าทางอื่น และ (5) ค่านิยมอาจจะรวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้

จากความหมายของค่านิยมสรุปได้ว่าค่านิยมเป็นความเชื่อ แนวคิด เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยผ่านการพิจารณาและตัดสินใจอย่างถี่ถ้วนรอบคอบแล้ว และเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าที่จะยึดถือ ยอมรับ และยึดเป็นแนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตามความเชื่อหรือความรู้สึกต่าง ๆ ค่านิยมดังกล่าวจะแสดงออกทางแนวคิดหรือความเชื่อตั้งแต่ระดับ ความรู้สึก ความคิดเห็น เจตคติ จนกลายเป็นค่านิยม ซึ่งมีการใช้การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีข้อเท็จจริงมากขึ้นในการตัดสินใจ และพร้อมที่จะพฤติกรรมตามความเชื่อของตน ค่านิยมมีลักษณะค่อนข้างคงที่ถาวร แต่อาจเปลี่ยนแปลงได้หากมีข้อเท็จจริงมากขึ้น ดังนั้นจึงสามารถวัดค่านิยมของบุคคลได้จากลักษณะทางจิตใจ ได้แก่ ความรู้สึก ความคิดเห็น เจตคติ เพราะสิ่งเหล่านี้จะแสดงออกมากทางพฤติกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ

2. ธรรมชาติของค่านิยม

โรคิช (Rokeach, 1968 อ้างจาก ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2534 : 230) ได้อธิบายธรรมชาติของค่านิยมดังนี้

1) ค่านิยมมีลักษณะสม่ำเสมอและคงที่ หมายถึงการไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เป็นสาเหตุให้บุคคล ภาพของกลุ่มคนในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่งทำให้มีลักษณะ

ประจำกลุ่ม หรือลักษณะประจำชาติ เช่น คนไทยมีลักษณะรักอิสระเสรี ความเป็นตัวของตัวเอง การที่ค่านิยมมีลักษณะที่ค่อนข้างกว้างก็เพราะเกิดจากการเรียนรู้และการอบรม สั่งสอนมาตั้งแต่ วัยเด็กเป็นระยะเวลาาน แต่อย่างไรก็ตามค่านิยมก็เปลี่ยนแปลงได้ จากการศึกษา

เล่าเรียน จากประสบการณ์ใหม่ ๆ ในช่วงชีวิตของแต่ละคนทั้งนี้เพราะค่านิยมมีระดับความสำคัญ ต่างกัน ค่านิยมที่บุคคลจัดว่าสำคัญมากก็จะเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าค่านิยมที่มีความสำคัญน้อย การเปลี่ยนแปลงจึงไม่ใช่เป็นลักษณะที่เปลี่ยนแปลงตามอารมณ์ของบุคคล

2) ค่านิยมมีลักษณะเปรียบเทียบระดับความสำคัญ ซึ่งในการปลูกฝังค่านิยม ให้แก่นักเรียนจากการอบรมและการเรียนรู้ แต่ละคนจะได้รับการเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของ ค่านิยมแตกต่างกัน เช่น บางสังคมให้ความสำคัญกับการตรงต่อเวลา ในขณะที่อีกสังคมเห็นว่า มีความสำคัญแต่ยังรอง ๆ ลงไปกว่าความซื่อสัตย์กตัญญู บุคคลจะเกิดการเปรียบเทียบระดับ ความสำคัญของค่านิยมต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่เขาได้รับตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้เกิดการเรียนรู้ ที่จะแยกแยะ และจัดลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดค่านิยมมีลักษณะเป็น ความเชื่อ ซึ่งมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ

2.1) ความเชื่อแบบพรรณนา (Descriptive Belief) เป็นความเชื่อที่สามารถ ทดสอบได้ว่าถูกต้องหรือไม่

2.2) ความเชื่อแบบประเมิน (Evaluative Belief) ความเชื่อที่ประเมินว่าสิ่งใด ดีหรือไม่

2.3) ความเชื่อแบบกำหนดการ (Prescriptive Belief) คือความเชื่อที่มีทิศทาง และเป้าหมายของการกระทำที่ถูกตัดสินว่าเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่

ค่านิยมของบุคคลจะอยู่ในความเชื่อแบบกำหนดการ จะมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ (1) ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้ความเข้าใจ (Cognitive)ซึ่งบุคคลนั้นจะรู้และเข้าใจเป้าหมาย ที่ถูกในชีวิตของเขาที่เขาพยายามจะฝ่าฝืน (2) ค่านิยมมีลักษณะเป็นความรู้สึกด้านอารมณ์ (Affective) บุคคลมีอารมณ์อ่อนไหวเกี่ยวกับค่านิยมนั้น เช่น รักหรือเกลียด ชอบหรือไม่ชอบ (3) ค่านิยมมีองค์ประกอบของพฤติกรรม (Behavioral) ค่านิยมนำไปสู่พฤติกรรมทั้งภายนอกและ ภายใน และอาจเกิดการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติได้

จากธรรมชาติของค่านิยมจะเห็นว่า ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้และการอบรมสั่งสอน มาตั้งแต่วัยเด็ก มีลักษณะที่ค่อนข้างคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามอารมณ์ของบุคคล แต่อย่างไร ก็ตามค่านิยมก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จากการศึกษาเล่าเรียน ประสบการณ์ใหม่ ๆ ค่านิยม

ที่บุคคลหรือกลุ่มคนเห็นว่ามีค่ามากก็จะเปลี่ยนแปลงได้ยากกว่าค่านิยมที่มีความสำคัญน้อย

3. ความสำคัญของค่านิยม

ลักษณะจิตของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็น เจตคติ หรือ ค่านิยม มีความสำคัญมากเพราะลักษณะจิตเหล่านี้เป็นตัวกำกับพฤติกรรมของสังคมของบุคคลส่วนหนึ่ง และจากการศึกษาพบว่าเจตคติและค่านิยมมีอำนาจค่อนข้างสูงในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ เราอาจกล่าวได้ว่า ถ้าหากเงื่อนไขของสังคมเอื้อให้คนแสดงพฤติกรรมที่ดีแล้ว พฤติกรรมของคนก็มักจะเป็นไปตามเจตคติและค่านิยมของเขา (ชาญชัย อินทรประวัติ 2533 :16) นอกจากนั้น ทริแอนดิส (Triandis, 1971 : 4) อธิบายว่านอกจากค่านิยมจะมีบทบาทเกี่ยวข้องในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลแล้วยังมีส่วนในการช่วยบุคคลในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ (1) ช่วยให้คนเข้าใจสิ่งแวดล้อมใกล้ ๆ ตัวโดยการจัดรวบรวมและทำให้สิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนกลายเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ (2) ช่วยปกป้องค่านิยมในตนเอง โดยการช่วยให้บุคคลสร้างค่านิยมชมชื่นในตัวเองขึ้น (3) ช่วยให้บุคคลปรับตัวให้อยู่ในโลกที่ซับซ้อนได้ โดยการช่วยเลือกแสดงพฤติกรรมที่จะได้รับการตอบแทนที่น่าพึงพอใจ (4) ช่วยให้บุคคลแสดงออกถึงค่านิยมพื้นฐานของตนเอง สำหรับบทบาทของค่านิยมต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นกว้างขวางและลึกซึ้งกว่าบทบาทของเจตคติอย่างแน่นอน ในขณะที่โรคิช (Rokeach, 1973) อ้างจาก เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และ อ้อมเดือน สดมณี 2529 : 9) อธิบายว่าค่านิยมมีบทบาท 3 ประการ คือ (1) ทำหน้าที่เป็นสิ่งที่กำหนดหรือสิ่งที่ช่วยตัดสินใจให้แก่บุคคลในการตัดสินใจ (2) ทำหน้าที่เป็นแผนชีวิตให้แก่บุคคล ทำให้บุคคลมองเห็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนได้ และ (3) ทำหน้าที่เป็นสิ่งคุ้มกันมิให้บุคคลนอกระเบียบของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2528 : 5) กล่าวว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากค่านิยมที่มนุษย์เรามีอยู่มากมายนั้นทำหน้าที่หลายอย่างที่เกี่ยวกับชีวิตเราที่สำคัญคือ

1) ค่านิยมทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐาน หรือมาตรฐานของพฤติกรรมทั้งหลายของเรา กล่าวคือค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออกของเราว่า เราควรจะทำหรือไม่ ควรจะทำในสิ่งใด ค่านิยมจะช่วยในการกำหนดจุดยืนในเรื่องต่าง ๆ และจะช่วยในการทำหน้าที่ประเมินการปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งของตัวเองและของผู้อื่น

2) ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแบบแผนสำหรับการตัดสินใจและการแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ

ในบางกรณีบุคคลต้องเผชิญกับสถานการณ์บางอย่างที่ขัดแย้งกัน ทำให้เขาต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง

3) ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจหรือผลักดันของบุคคล

การที่สภาพสังคมในปัจจุบันซึ่งมีความนิยมในด้านวัตถุมาก ทำให้สภาพความเจริญทางจิตใจไม่สมดุลย์กัน โดยเฉพาะสภาพสังคมประชาธิปไตย บุคคลมีสิทธิเสรีเท่าเทียมกัน ตามกฎหมาย บุคคลสามารถที่จะแสวงหาความรู้ แสวงหาทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนความสุขและความสะดวกสบายอื่น ๆ ได้ จนทำให้บุคคลในสังคมเกิดการแข่งขันเพื่อแสวงหาในสิ่งที่ตนต้องการ ความเหลื่อมล้ำกันทางสังคมจะนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้นในสังคม

เมื่อพิจารณาความสำคัญของค่านิยมจะเห็นว่า ค่านิยมของบุคคลเป็นตัวกำหนดแนวทางการปฏิบัติของบุคคล และพฤติกรรมของบุคคลหลาย ๆ คนก็ทำให้เกิดลักษณะของสังคม การประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมเป็นตัวการที่ทำให้สังคมเปลี่ยนไป จึงอาจกล่าวได้ว่าค่านิยมมีส่วนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม ในขณะที่เดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่น เทคโนโลยี และการสื่อสาร เป็นต้น มีส่วนทำให้ค่านิยมใหม่ ๆ เกิดขึ้นได้เช่นกัน ดังนั้นค่านิยมจึงมีความสำคัญมากเพราะส่งผลกระทบต่อความเจริญ หรือความเสื่อมของสังคม ความมั่นคงของประเทศชาติ จึงจำเป็นที่สังคมจะต้องสร้างค่านิยมที่เหมาะสม และเป็นค่านิยมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนามากที่สุด

4. ประเภทของค่านิยม

ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 13) ได้เสนอแนวคิดของสปรองเกอร์ส (Sprangers) ที่ได้จำแนกลักษณะค่านิยมที่สำคัญของมนุษย์ไว้ 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

- 1) ค่านิยมทางทฤษฎีหรือวิชาการ (Theoretical Values) ได้แก่ ค่านิยมเรื่อง การศึกษาหาความรู้ ความจริง เหตุผล และกระบวนการจัดระบบความรู้
- 2) ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Values) เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคล แสวงหา ประโยชน์ ทรัพย์สิน และความมั่นคง
- 3) ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Aesthetical Values) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับความรื่นรมย์ ความพึงพอใจ ความงาม รูปแบบ และความเหมาะสมกลมกลืนในลักษณะต่าง ๆ
- 4) ค่านิยมทางด้านสังคม (Social Values) ได้แก่ความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ ความต้องการช่วยเหลือทำประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์

5) ค่านิยมทางการเมือง (Political Values) หมายถึงค่านิยมที่กำกับพฤติกรรมของคนในเรื่องการแสวงหาและการใช้อำนาจ ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งค่านิยมทางการเมืองมักจะเกี่ยวข้องถึงค่านิยมทางเศรษฐกิจอยู่ด้วยเสมอ

6) ค่านิยมทางศาสนา (Religious Values) ได้แก่ความเชื่อและความยึดถือในศาสนา

พินัส หันนาคินท์ (2526 : 27) ได้แบ่งประเภทของค่านิยมออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) ประเภทที่มีคุณค่าในด้านการใช้สอยหรือที่เป็นเครื่องมือ (Instrumental Values) หมายถึง คุณค่าจากการที่เราจะใช้เพื่อให้เกิดผลต่อการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

2) คุณค่าภายใน (Intrinsic Values) หมายถึง คุณค่าที่มีอยู่ในตัวเองของสิ่งต่าง ๆ ค่านิยมนั้น ๆ มีอยู่ในตัวของมันเอง ไม่ได้พึ่งสิ่งอื่น และมีลักษณะโดยเฉพาะของมัน

พัทยา สายหู (2521 : 101-102) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ค่านิยมส่วนตัวหรือเฉพาะบุคคล (Personal Values) เช่น การพึ่งตนเอง การถือประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น

2) ค่านิยมของกลุ่มหรือเฉพาะกลุ่ม (Groups Values) เช่น การประสานประโยชน์กับกลุ่ม การเคารพतिकลุ่ม เป็นต้น

3) ค่านิยมของคนในสังคมหรือค่านิยมร่วม (Societal Values) เช่นการรักษาระเบียบวินัย การเคารพผู้อื่น ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

เต็มสิริ บุญยสิงห์ (2526 : 39) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1. ค่านิยมทางบวก เป็นค่านิยมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม และ 2. ค่านิยมทางลบเป็นค่านิยมที่นำความเสื่อมเสียและความเสียหายมาสู่ผู้ปฏิบัติและส่วนรวม

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2515 : 54) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ 1. ค่านิยมร่วม (Culltural Universal) เป็นสิ่งที่ทุกคนยึดถือตรงกันเป็นสากล ใครทำผิดจะถูกเพ่งเล็ง 2. ค่านิยมเฉพาะ (Culltural Specialty) เป็นสิ่งที่คนกลุ่มน้อยบางกลุ่มในสังคมใหญ่ยอมรับแบบอย่างความเชื่อถือในเฉพาะกลุ่มย่อย และ 3. ค่านิยมที่เป็นทางเลือก (Culltural Alternative) เป็นค่านิยมที่เป็นทางเลือกหรือทางออก ซึ่งสัมพันธ์กับค่านิยมที่เป็นสากล

สาโรช บัวศรี (2527 : 27-28) กล่าวว่า การแบ่งประเภทค่านิยมแบ่งได้หลายวิธีแล้ว แต่ผู้แบ่งจะยึดอะไรเป็นพื้นฐาน ไม่มีการแบ่งที่กำหนดตายตัว ถ้ายึดแบ่งโดยถือพระผู้เป็นเจ้าหรือพระศาสดาเป็นหลักสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1) ค่านิยมที่เป็นศีลธรรม (Morality) ซึ่งหมายถึง ค่านิยมที่เป็นศีลและธรรม โดยเฉพาะ ได้แก่ Moral Values และ Ethical Value ซึ่งถือเอาว่าพระศาสนาหรือพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าได้กำหนดไว้ให้แล้ว

2) ค่านิยมที่เป็นข้อตกลง (Convention) ซึ่งหมายถึงค่านิยมที่ประชาชนได้ตกลงเห็นชอบกำหนดขึ้นเอง ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามยุคตามสมัย ได้แก่ กฎหมาย ธรรมเนียมประเพณี อุดมการณ์ วินัย เป็นต้น

แต่ถ้ายึดถือเอาอาชีพ (Profession) เป็นหลักสำคัญ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1) ค่านิยมพื้นฐาน (Basic Value) ประกอบด้วย ศีลธรรม(Moral Value) คุณธรรม (Ethical Value) ธรรมนิยม ประเพณี วัฒนธรรม (Cultural Value) และกฎหมาย (Legal Value) 2) ค่านิยมประเภทวิชาชีพ (Professional Value) ประกอบด้วยค่านิยมดังต่อไปนี้ อุดมการณ์วิชาชีพของตน วินัยประจำวิชาชีพของตน มารยาทประจำวิชาชีพของตน พระราชบัญญัติประจำวิชาชีพของตน

อดุลย์ วิเชียรเจริญ (2519. อ้างจาก ชาญชัย อินทรประวัตติ 2533 : 11) แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภท โดยพิจารณาในแง่ความคงทนของค่านิยมคือ ค่านิยมหลัก และค่านิยมย่อยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม ค่านิยมหลัก หมายถึงค่านิยมของสังคมซึ่งได้มีการถ่ายทอดสู่บุคคลอย่างถาวร ค่านิยมหลักนี้จะมีลักษณะเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งค่านิยมหลักหากเกิดขึ้นในตัวบุคคลแล้วจะหยั่งรากลึกในจิตใจมากจนยากที่จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข เช่นในสังคมไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมส่งบุตรให้เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) เพราะเป็นสถาบันการศึกษาที่จะช่วยให้เยาวชนได้รับการอบรมทางศาสนาอิสลาม ค่านิยมอีกประเภทหนึ่งคือค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม ซึ่งเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตัวอย่างค่านิยมประเภทนี้ได้แก่ ค่านิยมในการแต่งกาย ค่านิยมในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ในขณะที่ สุนทรื โคมินและสนิท สัมครการ (2522) ได้แบ่งประเภทของค่านิยมเป็น 2 ประเภท คือ

1) ค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental Values) ซึ่งเป็นค่านิยมที่บุคคลยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จในชีวิต เราใช้ค่านิยมนี้ นำตัวเราเองไปสู่ผลอย่างอื่นที่จะตามมา เช่น ค่านิยมขยันหมั่นเพียร ถูกนำมาใช้เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

2) ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) เป็นค่านิยมที่บ่งบอกถึงจุดหมายปลายทางในชีวิตของคน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่านักวิชาการได้แบ่งประเภทของค่านิยมออกเป็นหลายประเภท โดยขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้เกณฑ์ในการแบ่ง และจุดมุ่งหมายของผู้จำแนกที่แตกต่างกัน เช่น หากใช้

เกณฑ์คุณค่าก็จัดแบ่งเป็นค่านิยมภายใน และค่านิยมในการใช้สอย หรือหากแบ่งโดยใช้เกณฑ์ตัวบุคคลแบ่งเป็น ค่านิยมส่วนบุคคล ค่านิยมเฉพาะกลุ่ม และค่านิยมร่วม หรือหากมองในแง่ประโยชน์ที่ได้รับแบ่งเป็นค่านิยมทางบวก และค่านิยมทางลบ ดังนั้นการแบ่งประเภทของค่านิยมจึงขึ้นกับเกณฑ์ที่ต่างกันในการจำแนก

5. สิ่งที่มีอิทธิพลต่อค่านิยม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534 : 233-234) กล่าวว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ โดยเริ่มจากครอบครัวสู่โรงเรียนและสังคม สถาบันเหล่านี้จึงมีอิทธิพลต่อค่านิยมของบุคคลดังนี้

1) อิทธิพลของครอบครัวต่อค่านิยมของบุคคล ค่านิยมของพ่อแม่และลูกมีความสัมพันธ์กันสูง เพราะพ่อแม่ใกล้ชิดกับลูกและเด็กก็จะคล้อยตามค่านิยมของพ่อแม่ อย่างไรก็ตาม อาจจะมีที่แตกต่างกันออกไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะอิทธิพลด้านอื่น ๆ อาจจากการไม่ได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่และแม่และเด็กมีประสบการณ์ด้านอื่น ๆ มาให้คล้อยตาม

2) อิทธิพลของโรงเรียน ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นผู้ปลูกฝังและสนับสนุนให้นักเรียนยึดค่านิยมอันเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยปกตินักเรียนมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบครูอยู่แล้ว ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำตัวให้นักเรียนนับถือชื่นชม เป็นผู้ที่เข้าใจนักเรียน ยอมรับและให้ความอบอุ่นทางจิตใจต่อเด็ก ครูนั่นก็จะปลูกฝังค่านิยมให้เด็กได้ง่ายยิ่งขึ้น ถ้าค่านิยมที่ครูถ่ายทอดไม่ขัดกับค่านิยมของผู้ปกครอง การปลูกฝังค่านิยมก็จะยิ่งง่ายมากขึ้น

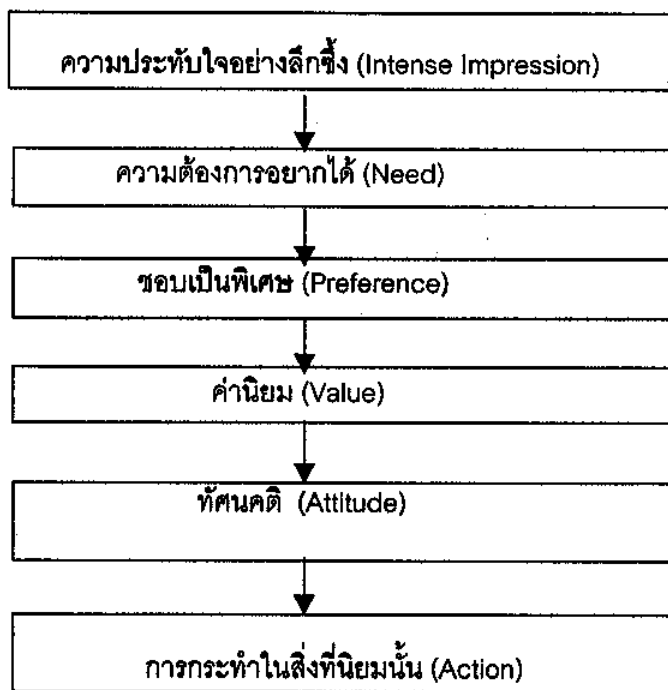
3) อิทธิพลของสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของสังคมย่อมมีอิทธิพลต่อค่านิยมของเด็กนักเรียน เช่น สังคมไทยมีค่านิยมเกี่ยวกับการเป็นคนเอื้อเฟื้อ เด็กก็มักจะได้รับ การปลูกฝังจากครอบครัว โรงเรียน และสังคม ให้มีค่านิยมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2536 : 151) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบการสร้างค่านิยมทางสังคม ขึ้นอยู่กับปัจจัย ดังนี้ (1) การเลี้ยงดูซึ่งเริ่มจากบ้าน การวางกฎเกณฑ์พฤติกรรมของบิดา มารดา ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวอย่างใกล้ชิด ค่านิยม และเจตคติของสมาชิกในครอบครัว (2) สิ่งแวดล้อม ในกลุ่มชนที่เขาอาศัย ตลอดจนสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ค่านิยมของชนหมู่เดียวกัน (3) สถาบัน การศึกษา ได้แก่ ค่านิยมของสถาบันและแนวทาง และวิธีการให้การศึกษ (4) กลุ่มเพื่อน (Peer Group) การรวมตัวเป็นกลุ่ม การสร้างค่านิยมร่วมกันภายในกลุ่ม (5) สถาบันการปกครอง (Government) ได้แก่ค่านิยมทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิการเมือง (6) ระดับวุฒิภาวะและ พัฒนาการด้านต่าง ๆ อันเป็นส่วนเฉพาะว่าสามารถที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมระดับใดได้แค่ไหน

โวเฟลและฮาลเลอร์ (Woefel and Haller, 1971 อ้างจาก ศุภิมา นฤมล, 2531 : 43) ซึ่งศึกษาในเรื่องบุคคลสำคัญ (Significant Others) ได้อธิบายว่าอิทธิพลของบุคคลสำคัญสามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ

- 1) เป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบ (Comparison) เช่นเด็กจะใช้กลุ่มเพื่อนเป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของตน เด็กจะมีพฤติกรรมสอดคล้องกับกลุ่มเพื่อน
 - 2) เป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางด้านความคิด ความเชื่อ (Definer) เช่น บิดา มารดา จะถ่ายทอดความคิดความเชื่อ ต่าง ๆ เข้าสู่เด็ก เด็กจะรับความคิดความเชื่อเหล่านี้มาเป็นของตัวเอง และมีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อนี้ เช่นเดียวกับ ชิบุทานิ (Shibutani : 1972) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มเบียงเบน กล่าวว่า บุคคลนัยสำคัญ (Significant Others) เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของเขา ซึ่งอาจเป็นกลุ่มปฐมภูมิ เช่น ครอบครัว เพื่อน ครู หรือกลุ่มอ้างอิง ที่ใช้ตัดสินเกี่ยวกับตัวเอง ในฐานะใช้เป็นจุดเปรียบเทียบในการประเมินค่าในสภาพการณ์ของเขาซึ่งจะผันแปรไปตามกลุ่มซึ่งเขาใช้เปรียบเทียบตัวเขาเอง
- ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมของนักเรียน ได้แก่ ปัจจัยปัจจัยทางด้านครอบครัว โดยบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง จะถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และการเป็นตัวแทนของผู้ปกครอง และบุตรจะรับเอาสิ่งเหล่านี้มาเป็นค่านิยมของตนเอง นอกจากนั้นปัจจัยทางด้านโรงเรียน เช่น การเป็นตัวแทนของครูผู้สอน ความรู้ความสามารถ รวมทั้งความสนิทสนมคุ้นเคย และความเข้าใจนักเรียนและทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียน สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดและค่านิยมของนักเรียนไปในที่สุด แม้กระทั่งการยอมรับของสังคมและเพื่อน ในฐานะที่เป็นจุดเปรียบเทียบตนเองกับกลุ่มหากกลุ่มยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดี สิ่งเหล่านี้จะเข้ามามีอิทธิพลในการตัดสินใจของนักเรียน หากเขาได้ตัดสินใจและพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดี และแสดงออกมาเป็นค่านิยมของตนเอง

6. กระบวนการเกิดค่านิยม

ลาธานุกรมศึกษาศาสตร์ พุทธศักราช 2539 กล่าวว่าค่านิยมเกิดขึ้นจากความประทับใจอย่างลึกซึ้งซึ่งก่อให้เกิดความอยากได้ ความอยากได้ก่อให้เกิดความชอบเป็นพิเศษในสิ่งนั้น ความชอบเป็นพิเศษก่อให้เกิดความนิยมในสิ่งนั้นหรือเกิดค่านิยมขึ้น ดังภาพประกอบ 1

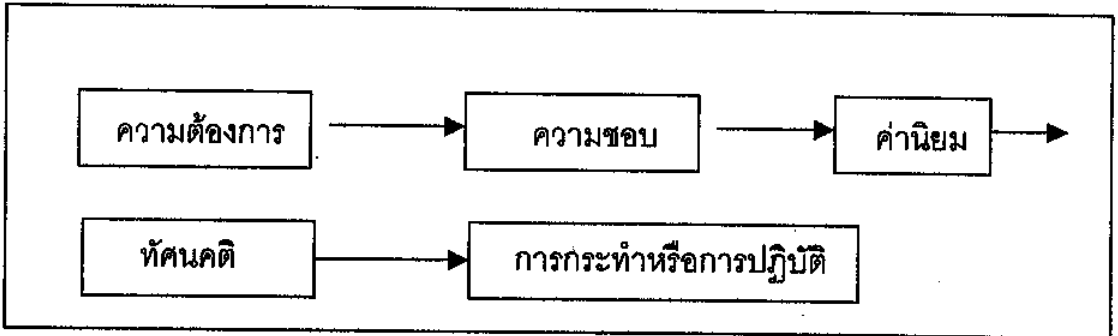

ภาพประกอบ 1 กระบวนการเกิดค่านิยมจากสารานุกรมศึกษาศาสตร์

ที่มา : สารานุกรมศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2539 : 20

พรณี ชูทัย (อ้างจาก มาลินี จุฑะรพ 2537 : 272) ซึ่งเสนอการเกิดค่านิยมว่าเกิดจาก 2 ปัจจัย คือ (1) คนได้รับการอบรมมาตั้งแต่เด็ก เช่นการที่เด็กทำสิ่งที่ดีงามจะได้รับคำชมเชยจากผู้ใหญ่ หรือการที่เด็กทำผิดก็จะได้การลงโทษ (2) คนรับค่านิยมจากสังคมมาเป็นของตน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสังคมจะยอมรับ

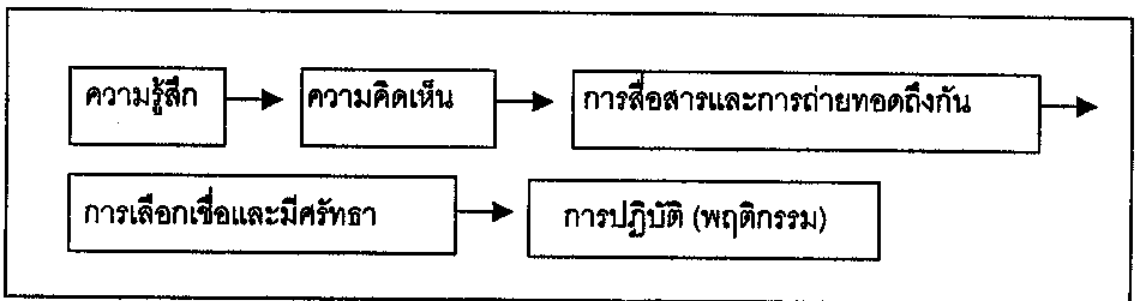
สาโรช บัวศรี (2527 : 24-25) กล่าวว่า การศึกษาเล่าเรียนหรือการเรียนรู้ที่น่าจะเริ่มต้นจากความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) จึงจะได้ผลดี ถ้าผู้เรียนยังไม่เกิดความจำเป็นหรือยังไม่เห็นความจำเป็น การเรียนย่อมจะเป็นไปด้วยความเหนื่อยหน่าย ถ้าเกิดความจำเป็นขึ้นแล้ว ในขั้นต่อไปก็ทำให้เกิดความชอบ (Preference) หรือความสนใจติดตามมา ความชอบนี้ก็ย่อมจะกระตุ้นให้มีความนิยมหรือเชื่อในคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ เกิดเป็นค่านิยม (Values) ขึ้นมา ค่านิยมที่ก่อตัวอยู่ระยะเวลาหนึ่งนานพอสมควร (Fixed Values) ก็ย่อมจะกระตุ้นให้เกิดสภาวะที่รุ่มร้อนอยู่ในใจ มุ่งมั่นที่จะดำเนินการคือสภาวะที่เรียกว่า (Attitude) นั่นเอง เมื่อมีทัศนคติเกิดขึ้นแล้ว ก็ย่อมจะกระตุ้นให้ผู้เรียนลงมือกระทำหรือปฏิบัติ (Action or Doing) ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการเกิดค่านิยมของสาโรช บัวศรี

ที่มา : สาโรช บัวศรี 2527 : 25

เมธี ปิรันธนานนท์ (2526 : 42-43) มีความเห็นว่าการสร้างค่านิยมให้กับเยาวชนและประชาชนก็เพื่อช่วยให้ชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย นั่นคือ มีความสุขมากขึ้น รู้สึกมั่นคงปลอดภัยขึ้น มีเป้าหมายในการดำรงชีวิตดียิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการต่าง ๆ ที่มีผู้พยายามคิดค้นและนำมาใช้เพื่อการปลูกฝังและสร้างค่านิยมจึงมุ่งให้บุคคลเกิดความรู้สึกสะดุดใจในพฤติกรรมการดำรงชีวิตของตน เมื่อเกิดความรู้สึกหรือสะดุดใจ บุคคลย่อมเกิดความคิดเห็น เมื่อเกิดความคิดเห็นแล้วก็ย่อมมีการสื่อสารหรือถ่ายทอดกันทั้งโดยทางการพูด หรือการแสดงออกอย่างอื่น จากนั้นก็จะมาถึงเรื่องของการเลือกที่จะเชื่อ ศรัทธา ซึ่งถือว่าเป็นแกนนำไปสู่การปฏิบัติ ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กระบวนการเกิดค่านิยมในสังคมของเมธี ปิรันธนานนท์

ที่มา : เมธี ปิรันธนานนท์ 2526 : 42

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534:234) กล่าวว่าค่านิยมเกิดจากประสบการณ์และการประเมินค่าของบุคคล และขณะเดียวกันก็มาจากความเชื่อและเจตคติ ส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมที่แสดงว่าเกิดค่านิยมขึ้นได้แก่ การเกิดแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจนี้ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่จะเชื่อฟังหรือปฏิบัติตาม แต่เกิดจากข้อผูกมัดที่เกิดในตัวบุคคลที่มีค่านิยมสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวทำให้เกิดการปฏิบัติต่าง ๆ การเกิดค่านิยมจะมีพฤติกรรม 3 อย่าง คือ

- 1) การยอมรับค่านิยม พฤติกรรมในขั้นแรกนี้จะเป็นการลงความเห็นว่าจะเหตุการณ์สิ่งของ การกระทำ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า บุคคลจะมีความเชื่อซึ่งจะมีมากหรือน้อยแตกต่างกันไป ความเชื่อนี้จะกลายเป็นการยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพร้อมที่จะรับและประเมินสิ่งนั้น
- 2) ความชอบในค่านิยม พฤติกรรมของความชอบจะแทรกอยู่ระหว่างการยอมรับ การเกิดค่านิยมและความรู้สึกผูกมัดอยู่กับค่านิยมนั้น ความชอบนี้จะถูกประเมินจากทั้งตนเอง และจากบุคคลข้างเคียงด้วยว่าเขามีค่านิยมในสิ่งนั้น
- 3) การผูกมัด เป็นขั้นที่มีความเชื่อมั่นว่าจะยอมรับค่านิยมนั้น เช่นการเคารพผู้ใหญ่ โดยการแสดงความอ่อนน้อม ซึ่งจะบ่งว่าเขามีค่านิยมในสิ่งนั้น

วัชร ฐวธรรม (2525 : 40) กล่าวว่าค่านิยมพัฒนามาจากประสบการณ์ชีวิต โดยรับการถ่ายทอดมาจากผู้มีอิทธิพลที่สุดที่แวดล้อมเขาอยู่ เช่น บิดา มารดา หรือครู เป็นต้น หรือได้รับอิทธิพลส่วนสร้างเสริมประสบการณ์ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือ สังคม เป็นต้น ค่านิยมดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลดังกล่าวทั้งสิ้น

ราธ และไซมอน (Rath and Simon อ้างจาก มาลินี จุฑะรพ 2537 : 274) ได้กำหนดเกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยมของบุคคลจะต้องมีลักษณะครบ 6 ประการ ต่อไปนี้

- 1) จะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกอย่างอิสระเสรี ไม่มีใครมาบังคับให้เลือก
- 2) จะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นเลือกจากตัวเลือกหลายตัว ไม่ใช่ยอมรับจากสิ่งที่มีอยู่เพียงสิ่งเดียว
- 3) จะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นมีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเลือกนั้น
- 4) จะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นใช้วิจารณ์ญาณวิเคราะห์ผลดีผลเสียของตัวเลือกหลาย ๆ ตัวเสียก่อน แล้วจึงจะเลือกเอาเพียงสิ่งหนึ่งโดยมีเหตุผลที่ตนพึงใจ
- 5) จะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้นยอมรับอย่างเปิดเผยยินดีจะยอมรับและกล่าวสนับสนุนสิ่งนั้น
- 6) จะต้องเป็นค่านิยมที่บุคคลนั้น ปฏิบัติซ้ำบ่อย ๆ ไม่ใช่เพียงครั้งคราว

จะเห็นได้ว่าแนวคิดดังกล่าวให้ความสำคัญแก่ปัจเจกบุคคลมากกว่าสภาวะแวดล้อม กล่าวคือเขาไม่เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวบังคับให้เกิดค่านิยมขึ้นในตัวบุคคล แต่เชื่อว่าค่านิยม นั้นเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล การแสดงพฤติกรรมหรือค่านิยมของบุคคลนั้นอยู่ที่การเลือกของเขาเอง ซึ่งการตัดสินใจในการเลือกขึ้นกับสติปัญญาและความคิดของเขาเองโดยปราศจากอำนาจ บังคับจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและอาจเป็นด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้แฟรงเกิล (Freenkel 1977 : 7) สรุปว่าค่านิยมมิได้เกิดจากประสบการณ์ของมนุษย์แต่มีอยู่ในจิตใจของคนเรา โดยที่เราไม่อาจทราบได้เลยว่าค่านิยมที่เรามีอยู่นั้นคืออะไรบ้าง

คิงสลีย์ (Kingsley ,1964 : 622) ได้ให้ความคิดเห็นว่าสามารถสังเกตค่านิยมของ สังคม หรือของบุคคลได้จากพฤติกรรมต่อไปนี้ (1) พฤติกรรมที่มนุษย์เลือกปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (2) ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น (3) การแสดงออกทางภาษา การเลือกใช้ถ้อยคำทั้งในยามปกติ และในขณะที่มีการโต้แย้งอภิปราย (4) ดูจากความนึกคิดที่ถ่ายทอดออกมาโดยการพูด หรือการ เขียน ความนึกคิดนี้จะแสดงให้เห็นถึงหลักการ รสนิยม และอุดมการณ์ของบุคคลนั้น ๆ

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2513 : 88-103) ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่านิยมของบุคคล โดยเสนอให้พิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

1) สิ่งที่คุณเลือก ให้สังเกตถึงกิจวัตรประจำวันของคุณว่าคุณได้ตามปกติเขาได้เลือกทำอะไร เลือกซื้อสินค้าหรือบริการระดับสูง กลาง หรือต่ำ และเลือกไปที่ไหน พอจะเป็นข้อมูลในการพิจารณาค่านิยมของคุณได้

2) ทิศทางแห่งความสนใจ ให้สังเกตถึงชีวิตประจำวันของคุณว่าคุณตามปกติเขาสนใจอะไรหรือสนใจทำอะไรในชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว และชีวิตส่วนตัว

3) คำพูด ให้สังเกตถึงการใช้คำพูดของคุณซึ่งมักจะสะท้อนถึงค่านิยมของเขาได้ว่าเขาใช้คำพูดในระดับใด มีความไพเราะอ่อนหวานมากน้อยเพียงใด

4) คำสนทนา ให้สังเกตถึงการใช้คำสนทนาของคุณว่าเขาแสดงความคิดเห็นอย่างไรและให้เกียรติคู่สนทนาหรือผู้ร่วมสนทนาอย่างน้อยเพียงใด

5) ผลงานการเขียน ให้สังเกตจากผลงานการเขียนของคุณ เช่น จดหมาย บันทึกรายชื่อ ความ และการเขียนเรียงความ บรรดาผลงานการเขียนดังกล่าวย่อมสะท้อนให้เห็นถึงหลักการ อุดมการณ์ รสนิยม ความสามารถในการใช้ภาษา และความคิดเห็นของคุณว่ามีค่านิยมอย่างไร

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าค่านิยมบุคคลย่อมเกิดจากประสบการณ์ ความเชื่อและเจตคติ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผ่านการประเมินอย่างละเอียดรอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดี จึงยอมรับและปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเลือก ส่วนแนวคิดของกระบวนการเกิดค่านิยมที่ต่างกัน 2 แนวคิดคือ แนวคิดหนึ่ง

เชื่อว่าค่านิยมเกิดขึ้นจากจิตใจของบุคคลแท้ ๆ เองโดยที่ไม่มีสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้อง ในขณะที่อีกแนวคิดหนึ่งเชื่อว่าค่านิยมเกิดขึ้นจากการหล่อหลอมมาจากประสบการณ์ที่ถูกเหนี่ยวนำโดยสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยเชื่อว่าในการพิจารณาความเป็นไปได้ของแนวคิดทั้งสองนี้ คงต้องนำเอาสภาพสังคมที่เป็นพื้นฐานของแนวคิดทั้งสองมาพิจารณาประกอบคือในสังคมที่มีความมั่นคงและมีเอกภาพทางวัฒนธรรมสูง แนวคิดที่ว่าค่านิยมเกิดจากประสบการณ์อันเนื่องมาจากการโน้มนำของสิ่งแวดล้อมน่าจะได้รับการยอมรับสูง แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันการติดต่อสื่อสารที่มีมากขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมและค่านิยม จึงน่าจะเชื่อว่าค่านิยมเป็นเรื่องของบุคคลแต่ละคน ดังนั้นความน่าเชื่อถือของแนวคิดทั้งสองจึงน่าจะขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ที่เราจะนำทฤษฎีไปใช้ในสถานการณ์ใดมากกว่า

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ

1. ความหมาย

เจตคติเดิมใช้คำว่า ทศนคติ ต่อมาคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของราชบัณฑิตยสถานให้ใช้คำว่า "เจตคติ" แทน (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2525 : 98)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2525 : 235) ได้ให้ความหมายเจตคติ หมายถึงท่าทีหรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533 : 246) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นความโน้มเอียง ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด เป็นไปได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ ถ้าบุคคลมีเจตคติทางบวกต่อสิ่งใด ก็จะมีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้ามีเจตคติทางลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อของบุคคล

พรณี ชูทัย เจนจิต (2538 : 543) กล่าวว่าเจตคติเป็นเรื่องของความรู้สึก ทั้งที่พอใจและไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันไป บุคคลจะมีเจตคติดีหรือไม่ดีนั้น บุคคลรอบข้างมีอิทธิพลอย่างยิ่ง และเจตคติมีแนวโน้มขึ้นอยู่กับค่านิยมของคนนั้น

แอน อนาสตาซี (Ann Anastasi, 1988 : 584) กล่าวว่า เจตคติ หมายถึงความโน้มเอียงที่จะแสดงออกมาว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี เชื้อชาติ และสถาบัน เป็นต้น เราไม่สามารถสังเกตเจตคติโดยตรง จะต้องสรุปพาดพิงมาจากพฤติกรรม

ภายนอกทั้งที่เป็นทางภาษาและไม่ใช่อภาษา

กู๊ด (Carter V. Good :1959) ให้ความหมายของเจตคติหมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสถานการณ์บางอย่าง ต่อบุคคล หรือสิ่งใด ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่นรักหรือเกลียด ความกลัว หรือโกรธ ขุนเคือง ไม่พอใจ เป็นต้น ที่ระดับความรุนแรงหนึ่ง ๆ

จากความหมายของเจตติพบว่าการมีการให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน คือเจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ และแสดงออกมาทางพฤติกรรมหรือมีความโน้มเอียงที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ในทิศทางใดทิศทางหนึ่งทั้งทางบวกและลบ นอกจากนั้นเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ไม่ใช่เป็นมาแต่กำเนิด จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ ถึงอย่างไรก็ตามเจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีความคงทนอยู่นานพอสมควร

2. องค์ประกอบของเจตคติ

การที่บุคคลใดจะเกิดเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านบวกหรือลบ บุคคลนั้นจะต้องผสมผสานคุณลักษณะย่อย ๆ หลาย ๆ อย่าง เช่น การรับรู้ การประเมินค่า ความซาบซึ้ง ความสนใจ คุณลักษณะเหล่านี้จะรวมตัวกันเป็นความรู้สึกและเจตคติของบุคคลนั้น แต่อย่างไรก็ตามองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดเจตคติขึ้นได้นั้นมีอยู่ 3 องค์ประกอบดังนี้ (ไพศาล หวังพานิช ,2526 : 146-147)

1) ความรู้ (Cognitive Component) บุคคลใดจะมีเจตคติต่อสิ่งใดได้ บุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งนั้นก่อน เพื่อให้เป็นรายละเอียดสำหรับใช้เหตุผลในการที่จะสรุปเป็นความเชื่อต่อไป

2) ความรู้สึก (Feeling Component) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหลังจากรู้และเข้าใจสิ่งนั้นแล้ว กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดจะเข้าใจเรื่องใด ก็จะสรุปเป็นความเห็นในรูปการประเมินผลว่าสิ่งนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่ สำคัญหรือไม่ ดีหรือเลว ซึ่งเท่ากับเกิดอารมณ์หรือความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

3) ความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติ (Action Tendency Component) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่รวมตัวมาจากความรู้ และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนทำให้เกิดความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งนั้น

3. การเกิดเจตคติ

ลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 63) กล่าวว่า การเกิดเจตคตินั้นเกิดขึ้นได้หลายอย่าง บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเป็นลักษณะนิสัยชนิดหนึ่ง เมื่อลักษณะนิสัยเกิดจากการเรียนรู้ จึงเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ได้ ซึ่งหมายถึงเจตคติสามารถนำมาสอนให้เกิดขึ้นได้บางกลุ่ม เชื่อว่าเจตคติเกิดจากการพิจารณาตัดสินจากผลประโยชน์หรือกำไรที่ควรได้รับ นั่นคือเจตคติเข้ามาเกี่ยวข้องกับคน คนจะพิจารณาประเมินดูว่ามีผลประโยชน์หรือไม่ ถ้ามีผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติทางบวกถ้าไม่ได้ผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติทางลบ

ถวิล อารยาโภชนี (2526 : 60) กล่าวว่าเจตคติเกิดจาก

1) ประสบการณ์เฉพาะอย่างหรือเฉพาะด้าน (Specific Experiences) นั่นคือบุคคลจะเกิดเจตคติได้เมื่อมีประสบการณ์กับตนเองในเรื่องนั้น ๆ

2) การติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น (Communication from Other) ในชีวิตประจำวัน การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันทำให้เรารับเจตคติหลาย ๆ อย่าง เข้าใจ โดยไม่ได้ตั้งใจ ทั้งนี้เพราะการติดต่อสื่อสารกันอาจไม่มีแบบแผนที่ชัดเจน เช่น ภายในครอบครัว วงศ์เครือญาติ หรือเพื่อนสนิท เป็นต้น

3) จากตัวแบบหรือตัวอย่าง (Models) เป็นการมองการกระทำหรือการปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลอื่นแล้วนำรูปแบบนั้นมาปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดเจตคติมากน้อยระดับใดขึ้นอยู่กับผู้เป็นตัวแบบเป็นบุคคลที่เขาจะให้การยอมรับหรือนับถือมากเพียงใด

4) องค์ประกอบของสถาบัน (Institutional Factors) ได้แก่ โรงเรียน วัด ครอบครัวยุทธศาสนิกชน สมาคม องค์กรต่าง ๆ เป็นต้นซึ่งสถาบันเหล่านี้มีส่วนร่วมกันสร้างเจตคติให้แก่บุคคลเป็นอย่างมาก

4. การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

ไพบุลย์ อินทริวิชา (2522 : 48) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติจะเกี่ยวข้องกับลักษณะ 2 ประการ คือ ความคงที่ ความแปรผัน (Stability-Mobility) สังคมและวัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นประจำ ดังนั้นเจตคติจะมีการเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นไปตามสภาพการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อความคงที่และความแปรผัน ในเจตคติของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญดังนี้ (1) ลักษณะพื้นเพของครอบครัว (2) อายุ หรือวัยวุฒิ (3) เยาว์หรือความฉลาดปราดเปรื่อง (4) ระดับการศึกษา (5) ระดับชั้นทางสังคม (6) ลักษณะอาชีพ (7) สภาพภูมิศาสตร์

เทอร์สโตน (Thurstone, 1959 : 215-33) กล่าวว่า เจตคติจะวัดโดยตรงไม่ได้แต่จะต้องวัดจากการแสดงออกในรูปความคิดเห็น (Opinion) หรือภาษาพูด (Verbal) เขาได้สร้างมาตราวัดเจตคติ โดยกำหนดข้อความแล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ การสร้างมาตราวัดเจตคติของเทอร์สโตน มีลักษณะที่สำคัญดังนี้ (1) กำหนดตัวแปรเจตคติที่จะวัด (2) รวบรวมความคิดเห็นที่หลากหลาย ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเจตคติที่จะวัด (3) แกะไขและเลือกข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดประมาณ 100 ข้อความ (4) ให้นำนักคะแนนในแต่ละข้อความ เพื่อเป็นตัวแทนของตัวแปรเจตคติ วิธีการนี้ควรใช้ผู้ตัดสินประมาณ 300 คน (5) คำนวณหาค่าน้ำหนักสเกลในแต่ละข้อความ (6) ตัดข้อความบางข้อที่มีข้อความคลุมเครือ และไม่ตรงประเด็นออก (7) เลือกข้อความสั้น ๆ ประมาณ 20 ข้อความ โดยมีช่วงห่างของคะแนนเท่ากัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ค่านิยม และเจตคติ เป็นสิ่งที่มีความใกล้เคียงกันมากเพราะเป็นสิ่งที่สามารถแสดงให้เห็นได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกมา แต่เจตคติมักจะเป็นสิ่งที่กล่าวถึงความรู้สึกที่เป็นส่วนตัวเฉพาะบุคคล ส่วนค่านิยมมักเป็นสิ่งที่กลุ่มคนมีความเห็นคล้ายคลึงกัน เจตคติจะเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าค่านิยม เพราะเจตคติเป็นเพียงความรู้สึกที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากผ่านการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีและยอมรับปฏิบัติจึงกลายเป็นค่านิยมในที่สุด เพราะหากไม่มีการพิจารณาประเมินค่าเพียงแต่เป็นความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งต่าง ๆ ความรู้สึกนึกคิดเช่นนี้มีฐานะเป็นเพียงทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้น อย่างไรก็ตามเจตคติมีข้อที่แตกต่างจากค่านิยมในบางเรื่อง คือ (1) บุคคลมีทัศนคติอยู่ในระบบความเชื่อจำนวนมากแต่ค่านิยมมีอยู่เพียงจำนวนไม่มากนัก (Rokeach, 1969 : 162) และ (2) ค่านิยมของคนจะต้องมีการแสดงออกเป็นการกระทำแต่เจตคติเป็นเพียงความพร้อมที่จะแสดงออก (Triandis, 1971 : 25)

ถึงแม้จะมีข้อแตกต่างในบางเรื่องดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ค่านิยมและเจตคติก็น่าจะมีพื้นฐานบางเรื่องเหมือนกันคือต้องมีองค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) อันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) ซึ่งเป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลเกิดความรู้อันใดแล้ว มักจะนำความคิดเข้ามาพิจารณาไตร่ตรองว่าสิ่งที่เขารับรู้นั้นควรเชื่อหรือถูกต้องเหมาะสมเพียงใด เขาอาจนำไปเทียบกับเกณฑ์ของสังคมที่วางไว้ เพื่อประกอบการตัดสินใจ หากเขามีแนวโน้มหรือความพร้อมที่จะปฏิบัติตามการตัดสินใจของเขา ถ้าการแสดงออกของเขาไม่คงเส้นคงวา หรือไม่มีความสม่ำเสมอแน่นอน หรือแสดงออกน้อยมากจะเรียกลักษณะจิตนี้ว่าเจตคติ แต่ถ้าพฤติกรรมที่เขาปฏิบัติอย่างจริงจังและสม่ำเสมอเราเรียกว่าค่านิยม

ดังนั้นจากศึกษาค่านิยมที่มีต่อการเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ครั้งนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาทั้งเจตคติ ความเชื่อที่มีต่อการเรียนกวดวิชา ทั้งจากตัวของนักเรียนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ บิดา-มารดา เพื่อน รวมทั้งองค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยตรงทั้งโรงเรียนกวดวิชา และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นักเรียนศึกษาอยู่ รวมทั้งอิทธิพลจากสื่อทางสังคมต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งเหล่านี้จะสามารถร่วมกันอธิบายถึงค่านิยมที่มีต่อการเรียนกวดวิชาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

เอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกวดวิชา

1. ความหมายของการเรียนกวดวิชา

สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2530 : 39) กล่าวว่า การกวดวิชา คือการเรียนอะไรก็ตามที่คิดว่าตนเองหรือยังไม่พร้อม เพื่อให้ตนเองทันผู้อื่นหรือมากกว่าผู้อื่นซึ่งใครก็ได้สามารถเรียนได้

อภิชัย พันธเสน (2530 : 14) กล่าวว่า การเรียนกวดวิชาเป็นการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งแน่นอน ภายในเวลาจำกัด

อภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ (2538 : 14) กล่าวว่า การเรียนกวดวิชาหมายถึง การเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ครูได้สอนไปแล้วจากโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีความแข็งแกร่งทางวิชาการ สามารถสอบได้คะแนนที่จัดว่าอยู่ในระดับที่ดี มีโอกาสได้รับการคัดเลือกให้เข้าเรียนต่อในระดับสูงขึ้น

ฮอว์นบี (Hornby, 1989 : 216) ให้ความหมายคำว่ากวดวิชา (Coaching) หมายถึง การสอนที่มีรูปแบบเฉพาะแตกต่างจากการสอนในชั้นเรียนปกติ มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมนักเรียนสำหรับการสอบแข่งขัน

เอวี และเจอร์ชอน (Avi and Gershon, 1998 : 33) ให้ความหมายของการเรียนกวดวิชา (Coaching) ว่าหมายถึงรูปแบบการเตรียมตัวต่าง ๆ ของนักเรียนให้พร้อมสำหรับการสอบแข่งขัน

จากความหมายที่กล่าวมาจะเห็นว่าการเรียนกวดวิชา เป็นการเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติ มีจุดประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ สำหรับการสอบแข่งขันในระดับสูงขึ้น มีเวลาที่จำกัดในการเรียน สุพัฒน์ สุขมลสันต์ ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการเรียนกวดวิชาแบบต่าง ๆ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความแตกต่างของแบบการเรียนรู้กวดวิชา

แบบการเรียนรู้	สิ่งที่มุ่ง"กวด"ให้ทัน	วัตถุประสงค์หลัก	ลักษณะผู้เรียน
การเรียนรู้ซ่อม	ความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมชั้น	เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและข้อผิดพลาดต่างๆ ที่มีอยู่	เรียนอ่อน หรือ ขาดเรียน
การเรียนรู้เสริม	ความรู้ความสามารถของตนเอง	เพื่อเรียนเนื้อหาที่มากกว่าหรือสูงกว่าที่เรียนในชั้น	เรียนเก่งกว่าเพื่อนร่วมชั้น
การเรียนรู้ปรับสภาพ	ความรู้และความพร้อมของเพื่อนร่วมชั้นเรียนในอนาคต	เพื่อให้มีความรู้และพร้อมด้านต่างๆ ไว้ให้พร้อม	เรียนอ่อน อายุหรือวุฒิภาวะมีน้อยกว่าผู้อื่น
การเรียนรู้แก้ไข	ความรู้ที่ถูกต้อง	เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดของข้อความรู้ที่มีอยู่เดิม	ใครก็ตามที่เข้าใจผิดข้อความรู้บางอย่าง
การเรียนรู้เร่ง (รัด)	ความรู้หรือความสามารถของผู้ที่อยู่ในชั้นที่สูงกว่า	เพื่อเรียนเนื้อหาของชั้นที่อยู่สูงกว่าขึ้นไปให้ได้	เรียนเก่งหรือเรียนได้เร็ว
การเรียนรู้เฉพาะ	ความก้าวหน้าของวิชาการหรือความต้องการของตนเอง	เพื่อสนองความต้องการของตนเอง	สนใจพิเศษกับสิ่งที่เรียน
การเรียนรู้พิเศษ	ความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมชั้นหรือความต้องการของตนเอง	เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่มีหรือสนองความสนใจของตนเอง	ใครก็ตาม
การ (เรียน) ดี	ความรู้ตามหลักสูตร	เพื่อเรียนรู้เนื้อหาของหลักสูตรให้ได้ครบถ้วน	ใครก็ตาม
รวม การเรียนรู้กวดวิชา	อะไรก็ตามที่คิดว่าขาดหรือยังไม่พร้อม	เพื่อให้เรียนทันผู้อื่น หรือมากกว่าผู้อื่น	

ที่มา: สุพัฒน์ สุกมลสันต์, 2530 : 38

2. สาเหตุการเรียนรู้กวดวิชา

สุพัฒน์ สุกมลสันต์ (2530 : 31-51) กล่าวว่า เหตุผลของการเรียนรู้กวดวิชามีดังนี้

1) เหตุผลทางวิชาการ

1.1) ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาด หรือทดแทนความรู้ที่ขาดหายไป

เพื่อให้เรียนทันเพื่อนร่วมชั้น หรือเพื่อนร่วมรุ่น

- 1.2) ต้องการเรียนเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมจากที่เรียนรู้แล้วในหลักสูตรซึ่งตนได้เรียนรู้แล้วเพื่อให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น
 - 1.3) ต้องการเรียนเนื้อหาเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถเรียนลัดไปเรียนชั้นหรือหลักสูตรที่สูงกว่าได้
 - 1.4) ต้องการทบทวน ตรวจสอบ หรือให้แน่ใจในเนื้อหาต่างๆ ที่ตนเรียนหรือรู้อยู่เพื่อให้แม่นยำมากขึ้นในการสอบเลื่อนระดับที่ตนเรียนอยู่ในปัจจุบันหรือระดับที่สูงกว่าหรือในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ที่ต้องสอบแข่งขันเพื่อบรรจุ
 - 1.5) ต้องการเรียนปูพื้นฐานความรู้บางอย่างที่มีการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นเพื่อให้สามารถเรียนรู้เนื้อหาขั้นที่ยากยิ่งขึ้นไปได้
- 2) เหตุผลทางด้านสติปัญญาและจิตวิทยา
- 2.1) สติปัญญาของผู้เรียนแตกต่างกัน ทำให้เรียนรู้ได้มากน้อยต่างกันในเวลาเท่าๆ กัน
 - 2.2) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ เจตคติและแรงจูงใจในการเรียนแตกต่างกันจึงเรียนได้มากน้อยต่างกันในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน
- 3) เหตุผลเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน
- 3.1) จุดประสงค์ในการเรียนตั้งไว้สูงมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนได้ประสบความสำเร็จ
 - 3.2) จุดประสงค์ในการเรียนการสอนไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมากเท่าที่ควร เช่น ไม่มีหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน และนักเรียนที่เรียนเก่ง แต่มุ่งเน้นสนองความต้องการแต่เฉพาะนักเรียนที่มีความรู้ระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนเก่งมีปัญหาในการเรียน
 - 3.3) หลักสูตรไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างทางสภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียนที่แตกต่างกันมากเท่าที่ควร ทำให้ผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนหรือความแตกต่างเหล่านี้
 - 3.4) วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนในแต่ละชั้นและในแต่ละระดับมีมากมายเกินไป และแยกย่อยมากเกินไป จนทำให้ผู้สอนและผู้เรียนไม่สามารถจะทำได้สำเร็จทุกอย่างในเวลาจำกัด
 - 3.5) หลักสูตรการสอนไม่สอดคล้องกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาที่ผู้เรียนต้องการจะทำศึกษาต่อไป

3.6) หลักสูตรกำหนดให้โรงเรียนสอนในสิ่งที่เป็นไปได้ หรือเป็นไปได้น้อยมาก ในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการให้เรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และให้มีการเรียนซ่อมเสริมในกรณีที่นักเรียนไม่อาจบรรลุสิ่งที่สอนได้ เพราะว่าในทางปฏิบัติโรงเรียนโดยมากไม่อาจทำได้

4) เหตุผลจากการถูกบังคับทางสังคม

4.1) สังคมปัจจุบันนี้มีการแข่งขันกันในระดับสูงมาก รวมทั้งการแข่งขันทางด้านการศึกษา เพราะโรงเรียนและสถานศึกษารวมทั้งตำแหน่งหน้าที่การงานมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับนักเรียนและบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามาแล้ว จึงทำให้นักคนเหล่านี้ต้องพยายามขวนขวายหาความรู้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น ผลที่ตามมาอย่างหนึ่งก็คือ ความจำเป็นที่จะต้องเรียนกวดวิชา

4.2) สังคมมีค่านิยมยกย่องคนเก่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนเรียนเก่ง ซึ่งเป็นที่ภาคภูมิใจของพี่น้องและวงศ์ตระกูล จึงทำให้ทุกคนพยายามเรียนให้ได้มากที่สุดและสูงที่สุด พยายามเรียนให้ได้สำเร็จระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาลที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีอยู่จำนวนจำกัด จึงทำให้เกิดการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้น

4.3) จากการถูกลัทธิเอาอย่าง บังคับให้จำยอมต้องเรียนกวดวิชา ซึ่งลัทธิเอาอย่างนี้อาจเกิดจากผู้ปกครองซึ่งงู ชี้นำ เกลี้ยกล่อมหรือข่มขู่ให้นักเรียนกลัวว่า การที่ไม่ได้เรียนกวดวิชานั้นเป็นปมด้อยของเด็ก จะทำให้เด็กเรียนแข่งขันหรือสอบแข่งขันสู้ผู้อื่นไม่ได้

วฤทธิพันธ์ ปรัชญพฤทธิ (2530 : 1-2) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่นักเรียนต้องเรียนกวดวิชาไว้ 2 ประเด็นดังนี้ 1. โรงเรียนกวดวิชาสอนเนื้อหาวิชาสูงกว่า เข้มกว่าโรงเรียนปกติ 2. เหตุผลอื่นๆ เช่น การตามกลุ่มเพื่อน ดีกว่าอยู่เฉย ๆ โรงเรียนกวดวิชารู้แนวข้อสอบ ในขณะที่ อภิชัย พันธเสน (2530 : 14-33) กล่าวถึงปัจจัยที่จูงใจให้มีการเรียนกวดวิชา เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการคือ ปัจจัยหลักและปัจจัยร่วมอื่น ๆ ปัจจัยหลักที่ทำให้มีการเรียนกวดวิชาเป็นเพราะการแข่งขันในเรื่อง การสอบเข้าศึกษาต่อ ในฐานะที่เป็นเครื่องกระตุ้นให้มีการกวดวิชา โดยเฉพาะในบางสาขาวิชาที่ยังมีการยอมรับอย่างแพร่หลาย เช่น วิชาแพทยศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น สัตวแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชศาสตร์ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการแข่งขันก็ไม่ได้เป็นเหตุผลอย่างเดียวที่อธิบายการเรียนกวดวิชา ส่วนปัจจัยร่วมที่เป็นเหตุจูงใจในการเรียนกวดวิชา มีดังนี้

1) การคัดเลือกที่วัดผลโดยถือเอาฐานความรู้เป็นเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือกทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการศึกษาที่เริ่มมาจากยุคสังคมนิยม ก้าวคือผู้ที่ควรได้รับโอกาสทางการศึกษานั้น ควรจะเป็นชนชั้นสูงหรือชนชั้นผู้ปกครองเท่านั้น และโดยปกติลูกหลานชนชั้นผู้ปกครองจะเป็น

ผู้ที่มีโอกาสทางการศึกษาและมีความรู้มากกว่า

2) ความพยายามในการจัดให้ความรู้ดังกล่าวมีมาตรฐานเดียวกันหมด เหตุผลของการจัดให้ความรู้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ก็เพื่อที่จะสามารถเปรียบเทียบกันได้ ถ้าหากมีความรู้มาตรฐานที่ต่างกันก็จะเปรียบเทียบกันไม่ได้ และไม่มารารถที่จะจัดการแข่งขันในลักษณะการวัดที่ใช้มาตรฐานเดียวกันได้

3) ความรู้ดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะต้องใช้ความจำเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของความสำเร็จในการวัดผล

4) สำหรับปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวกำหนดการเรียนรู้กวดวิชา คือการให้ความสำคัญแก่คุณค่าของวุฒิทางการศึกษาที่เป็นรูปทางการโดยสามารถตีค่าออกมาเป็นผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่อปัจเจกชนในระยะยาวได้ ประกอบกับโครงสร้างของสังคมและเศรษฐกิจที่มีช่องว่างระหว่างชนชั้นทางเศรษฐกิจและสังคมสูง อันเป็นผลพวงมาจากการยอมรับระบบการแข่งขันที่มีจุดเริ่มต้นที่ไม่เท่าเทียมกัน

ดังนั้นจะเห็นว่สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนนิยมเรียนกวดวิชานั้นเนื่องมาจากเหตุผลหลายปัจจัยประกอบกันทั้งที่มาจากปัจจัยส่วนตัวบุคคลของนักเรียน เช่น ความรู้ทางวิชาการ เหตุผลทางด้านสติปัญญาและจิตวิทยาของผู้เรียน รวมทั้งหลักสูตรการเรียนการสอนที่ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน นอกจากนั้นปัจจัยที่เข้ามามีส่วนสนับสนุนการเรียนกวดวิชา เช่นการถูกบังคับทางสังคม หรืออิทธิพลจากสื่อประเภทต่าง ๆ เหตุผลต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญมากน้อยเพียงใดต่อการที่ผู้เรียนต้องเรียนกวดวิชา ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละบุคคล

3. ลักษณะการเรียนกวดวิชาเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย

ประยูร ศรีประสาธน์ (2530 : 58-68) กล่าวถึงลักษณะของการกวดวิชาเพื่อศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1) การเรียนกวดวิชา โดยการจ้างครูมาสอนเองที่บ้าน ลักษณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนเสริมวิชาที่ผู้เรียนยังอ่อนอยู่ หรือ เป็นการเพิ่มพูนวิชาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการสอบ

2) การเรียนในสถานศึกษากวดวิชาที่เปิดสอนตลอดปี สถานศึกษากวดวิชาในลักษณะนี้จะจัดในสถานศึกษาบางแห่งที่มีชื่อเสียง โดยมีคณาจารย์ในสถาบันนั้นเป็นผู้สอน หรือในสถานกวดวิชาที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยรับสมัครผู้เรียนทั่วไป แนวการสอนเป็นการเตรียมตัวผู้เรียนในด้านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษารวมทั้งการเฉลยข้อสอบและการเก็บข้อสอบ

3) การเรียนในสถานกวดวิชาที่เปิดสอนในช่วงก่อนสอบ เป็นการสอนในลักษณะการติวเข้มที่เป็นการเฉลยข้อสอบและการแก้งข้อสอบเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่ผู้เรียนมักเป็นนักเรียนจากต่างจังหวัดที่ไม่มีโอกาสเรียนกวดวิชาตลอดปี

4) การเรียนกวดวิชาในโรงเรียนของตนเอง โดยเฉพาะในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดต่างๆ โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะมุ่งส่งเสริมเด็กนักเรียนที่เรียนเก่ง เพราะหากสอบคัดเลือกได้จะเป็นการนำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน บางโรงเรียนจะจัดกิจกรรมกวดวิชาเป็นพิเศษให้ เพื่อให้สอบได้คณะที่ตนต้องการ ส่วนใหญ่จะเป็นคณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยจะจัดให้เรียนกวดวิชาในช่วงปลายภาคของปีการศึกษา และที่นิยมคือภายหลังการสอบไล่ประจำปีเสร็จแล้ว

5) ลักษณะการสอบความรู้ก่อนการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (Pre-Entrance) มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการทดสอบความรู้ก่อนการสอบเข้ามหาวิทยาลัยซึ่งอาจทำโดยนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ หรือสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการทดสอบ

อภิชาติ พันธเสน (2530 : 17-18) กล่าวว่าโรงเรียนกวดวิชาจะสอนวิชาในลักษณะที่เป็นการเพิ่มระดับความรู้ให้แก่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แต่เพียงปีเดียวเท่านั้น ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จะเริ่มเน้นการเรียนการสอนในวิชาที่ใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าในสถาบันการศึกษามหาวิทยาลัยเป็นพิเศษ วิชาใดที่ไม่จัดอยู่ในการสอบคัดเลือกจะไม่ได้ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ในอดีตจึงมีนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นจำนวนมาก ไปสอบเทียบความรู้มัธยมศึกษาปีที่ 6 พร้อมกับนั้นก็เรียนกวดวิชาจากสถาบันข้างนอกด้วย ซึ่งครูอาจารย์ส่วนใหญ่ล้วนมาจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในการการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษา และในหลายกรณีก็เป็นอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาเอง ส่วนผลเสียจากการเรียนกวดวิชาที่มีต่อสังคมโดยภาพรวมดังนี้

1) การเรียนกวดวิชามีส่วนเสริมให้ความแตกต่างทางฐานะ ทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่แล้วขยายกว้างมากขึ้น เพราะการกวดวิชาเป็นผลดีต่อการแข่งขันสำหรับผู้ที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันอยู่แล้ว

2) มีผลกระทบต่อสถาบันครอบครัวและความสุขความอบอุ่นของครอบครัว การกวดวิชาจะสร้างความเป็นกลไกในตัวมนุษย์มากขึ้น ในลักษณะเป็นเหมือนหุ่นยนต์ และมีส่วนผลักดันให้สังคมมนุษย์มีแนวโน้มในลักษณะแบ่งงานแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน

3) เป็นการลดคุณค่าของการศึกษาในความหมายของการค้นคว้าหาความรู้ให้มีความรู้จริง ระบบกวดวิชาเป็นเพียงระบบเทียบความรู้ ที่ทำลายแรงจูงใจที่จะศึกษาหาความรู้ใหม่

ให้แตกฉานออกไป ยิ่งระบบกวดวิชามีความสำคัญที่เด่นชัดเท่าใด ย่อมเป็นการทำลาย คุณค่าของระบบการศึกษามากขึ้นเท่านั้น

จากเหตุผลการเรียนรู้กวดวิชาและผลเสียของการเรียนกวดวิชา ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า เหตุผลที่ทำให้นักเรียนต้องเรียนกวดวิชามาจากหลายปัจจัย ได้แก่ปัจจัยทางด้านตัวนักเรียนที่ ต้องการสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงต้องอาศัยระบบการเรียนกวดวิชาเข้ามา ช่วยในการเตรียมความพร้อมทางด้านเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ปัจจัยที่เสริมให้นักเรียนเรียนกวด วิชาได้แก่ ปัจจัยทางครอบครัวที่ต้องการให้บุตรเข้าเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งการจัดการเรียน การสอนที่ไม่เอื้อต่อการสอบแข่งขัน รวมทั้งหลักสูตรการจัดการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับ ความ ต้องการของนักเรียน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้นักเรียนเรียนกวดวิชา

4. โรงเรียนกวดวิชา

4.1 โรงเรียนกวดวิชาเป็นโรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียน ราษฎร์ พ.ศ. 2497 มาตรา 20(5) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกวดวิชาบางวิชาตามหลักสูตรวิชาสามัญ ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่มีลักษณะการศึกษาพิเศษ มีวิธีการดำเนินการ แตกต่าง จากโรงเรียนประเภทอื่น โดยอาจจะกำหนดเวลาเรียนเป็นครั้งคราว เช่น เรียนเฉพาะวันหยุด หรือ เฉพาะภาคฤดูร้อน หรือเปิดทำการสอนตลอดปี โดยเรียนในเวลาเย็น โรงเรียนกวดวิชาจะจำแนก เป็น 3 ประเภท คือ

1) ประเภทเรียนลัด โรงเรียนประเภทนี้ผู้เรียนต้องการเรียนเพื่อที่จะไปสมัครสอบ เทียบความรู้ ทำให้ผู้เรียนสามารถประหยัดเวลา ประหยัดเงินได้มาก เพราะใช้เวลาเรียนน้อยและ เสียค่าใช้จ่ายน้อย

2) ประเภทเฉพาะกาล โรงเรียนประเภทนี้คือโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะเวลาหรือ เฉพาะกิจ ส่วนใหญ่จะเปิดภาคฤดูร้อน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ไม่มีโอกาสเรียนใน โรงเรียนมาตรฐานดี ได้มีโอกาสเรียนเพื่อเพิ่มเติมความรู้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการสอบแข่งขัน

3) ประเภทกวดวิชาตลอดปี โรงเรียนประเภทนี้เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวง ศึกษาธิการ แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนเสริมในวิชาที่ตนเรียนอ่อน หรือไม่เข้าใจดีพอ เพื่อจะ เป็นพื้นฐานการเรียนในโรงเรียนสามัญ และเพื่อเป็นความรู้สะสมที่จะใช้สอบแข่งขันต่อไปในสถาบัน ชั้นสูง (พอดู สุวรรณทัต, 2530 : 52-57)

4.2 มาตรการการดำเนินการในการควบคุมดูแล

1) ด้านนโยบาย

ในปี พ.ศ. 2512 กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นว่าโรงเรียนกวดวิชาไม่มีความ

จำเป็น และจะทำให้ผู้ปกครองสิ้นเปลือง จึงมีนโยบายไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มขึ้นและได้ประกาศไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์ประเภทกวดวิชาเพิ่มขึ้นในจังหวัดพระนคร ธนบุรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2512 เป็นต้นมา สำหรับในส่วนภูมิภาคก็มีนโยบายไม่สนับสนุนเช่นกัน จึงทำให้โรงเรียนกวดวิชาที่มีจำนวนเท่าที่ได้อ่อนุญาตให้จัดตั้งไปเท่านั้น ต่อมาปี พ.ศ. 2520 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมดังนี้ (1) ไม่อนุญาตให้มีการซื้อขาย หรือโอนกิจการให้แก่บุคคลอื่นใดดำเนินการต่อ ยกเว้นกรณีทายาทโดยชอบธรรมตามกฎหมาย (2) ไม่อนุญาตให้มีการขยายอาคารบริเวณ และชั้นเรียนเพิ่มขึ้น (3) ไม่อนุญาตให้มีการรับนักเรียน หรือสาขาวิชาเพิ่มขึ้น (4) ไม่อนุญาตให้มีการดำเนินกิจการต่อไปเมื่อโรงเรียนถูกเจ้าของที่ดินเรียกที่ดินคืนหรือโรงเรียนเกิดเพลิงไหม้ (5) ไม่อนุญาตให้มีการย้ายสถานที่และอาคารเรียน (พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 อ้างจาก พอดู สุวรรณทัต : 2530)

2) ด้านกฎหมายและระเบียบ

ในการควบคุมดูแลการบริหารและการดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนกวดวิชา ได้ใช้พระราชบัญญัติของกฎกระทรวงระเบียบต่าง ๆ ที่ออกตามในพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายในการควบคุมดูแล ปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 การควบคุมดูแลและการตรวจตราโรงเรียนเอกชนในด้านต่าง ๆ เช่น การขอจัดตั้งโรงเรียน การขอยกเลิกกิจการ รวมทั้งการดำเนินการต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ได้แก่ การขอเพิ่มหลักสูตร การขอยุบหลักสูตร การขอย้ายสถานที่ตั้งและอาคารเรียน การขอบรรจครู การถอนครู ฯลฯ จึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 และกฎกระทรวงรวมทั้งระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

สุพัฒน์ สุขมลสันต์ (2530 : 31-51) กล่าวถึงประเภทของโรงเรียนกวดวิชาไว้ดังนี้

1) โรงเรียนกวดวิชาที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

โรงเรียนกวดวิชาเหล่านี้มักมีหลายสาขา บางโรงเรียนมีสาขาในต่างจังหวัดด้วยการที่โรงเรียนเหล่านี้ขยายกิจการมากทำให้การดำเนินงานมีลักษณะเชิงพาณิชย์เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงต้องมีการรับผู้เรียนแต่ละรุ่นจำนวนมาก ๆ หรือบางแห่งอาจไม่จำกัดรุ่น ผู้เรียนจะเริ่มเรียนเมื่อใดก็ได้ การจัดการเรียนการสอนมักจะมีชั้นเรียนขนาดใหญ่ มีครู/อาจารย์สอนแบบบรรยาย อาศัยเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ช่วยในการสอน และประกอบการประชุมสัมมนาคุณภาพและการดำเนินงานของโรงเรียน ตำราเรียนของโรงเรียนเหล่านี้ จะจัดทำขึ้นเป็นพิเศษ มีคุณภาพดี แต่ใช้เรียนด้วย

ตนเองไม่ได้ ต้องอาศัยการบรรยายช่วยด้วย วิธีการสอนมักเน้นที่การเฉลยข้อสอบเก่าที่ใช้มาแล้ว และมีการเก็บข้อสอบที่คาดว่าจะออกสอบในครั้งต่อไป บางแห่งจะมีเทปบันทึกเสียงคำบรรยาย หรือบทเรียนให้ผู้เรียนยืมไปฟังที่บ้านได้

2) สถานกวดวิชาที่ไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและกลุ่มบุคคลหรือผู้ประกอบการอิสระในการกวดวิชา เนื่องจากกฎหมายอนุญาตให้มีการดำเนินการสอนกวดวิชาที่มีผู้เรียนอย่างน้อย 7 คนได้ด้วย และคุมกำเนิดการขอจัดตั้งโรงเรียนกวดวิชาที่ไม่ได้เน้นด้านวิชาชีพ จึงทำให้เกิดมีสถานกวดวิชาที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายจำนวนมาก สถานที่เหล่านี้ บางแห่งเรียกตนเองว่าโรงเรียนกวดวิชา หรือโรงเรียนภาคพิเศษ และครู/อาจารย์บางกลุ่มจัดสอนกวดวิชาในสถานที่ราชการ หรือตามสถานที่ที่สะดวก เช่นที่บ้านพัก หรือบ้านของผู้เรียน และยังมีนิสิตบางกลุ่มที่ประกาศเปิดรับสมัครสอนกวดวิชาให้กับผู้เรียนชั้นต่ำกว่าปกติแล้ว การกวดวิชาจากกลุ่มบุคคลประเภทนี้มักจะรับผู้เรียนจำนวนจำกัด อุปสรรคการเรียนการสอนมักมีไม่มาก ตำราเรียนมักใช้ตำราเรียนที่ผู้เรียนใช้อยู่ประจำในห้องเรียน หรือดัดแปลงแก้ไขจากตำราของผู้ประกอบการประเภทแรก แต่วิธีการเรียนการสอนยังคงมี รูปแบบเหมือนกับประเภทแรก แต่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากกว่า ดีกว่าผู้ประกอบการประเภทแรก และการเอาใจใส่ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความรักในอาชีพครุนี้มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการเรียนของผู้เรียน (ไพรวลัย พิทักษ์สาธิต, 2523)

5. การกวดวิชากับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในระบบจำกัดรับในสังกัดและในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย มีวิธีการรับนักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา 3 วิธี ดังนี้

- 1) การรับตรง หรือการรับนักศึกษาตามโควตาของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนในส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- 2) การรับนักศึกษาตามโครงการพิเศษต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เช่น โครงการพิเศษสำหรับผู้ที่มีความสามารถทางด้านกีฬา ด้านวิชาการ และด้านศิลปะ เป็นต้น
- 3) การสอบคัดเลือกรวมทั้งทบวงมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการความต้องการของนักเรียนเพื่อที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะในด้านความต้องการที่จะเข้าเรียนโรงเรียนที่มีนักเรียนสามารถผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ค่อนข้างสูง ความต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัยประเภทจำกัดรับมีอัตราการแข่งขันที่สูงมาก แต่จำนวนที่จะรับได้มีจำกัด การแข่งขันเพื่อให้สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับนี้ได้ ประกอบกับกระบวนการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาต่อที่มุ่งเน้นความรู้ความสามารถทางด้านเนื้อหาวิชาเป็นหลัก ดังนั้นหากผู้ที่

ประสงค์จะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จึงต้องพยายามที่จะชวนขยายหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือไปจากที่ได้เรียนจากโรงเรียน จึงทำให้เกิดโรงเรียนกวดวิชาและการเรียนในลักษณะ การกวดวิชาเพื่อผลในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ผลกระทบจากการจัดสอบแข่งขันเพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจัดสอบเป็นประจำทุกปี โดยจัดสอบในช่วงเดือนเมษายนนั้น ได้สร้างปัญหาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้ปกครองในหลายประเด็น จากการประเมินรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการสอบคัดเลือกที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการอยู่พบว่ามีปัญหาที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- 1) มีผลกระทบในทางลบต่อการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งโดยมากมาจากนักเรียนไม่สนใจเรียนในโรงเรียน แต่ไปมุ่งเรียนกวดวิชาเพื่อสอบและนิยมสอบ เทียบกันมากขึ้น
- 2) นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจำนวนหนึ่ง มีความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับ สาขาวิชาที่เรียน
- 3) จำนวนผู้สมัครและจำนวนสถาบันที่ร่วมรับนักศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้การจัด สอบมีความยุ่งยาก และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- 4) สร้างความเครียดแก่ผู้ปกครอง และผู้เข้าสอบ หากพลาดสาขาวิชาที่ตนหวัง
- 5) มีข้อจำกัดด้านเวลาสามารถดำเนินการได้เฉพาะช่วงปิดภาคการศึกษาและไม่มี หน่วยงานใดรับผิดชอบโดยตรง ต้องใช้ความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
- 6) มีหลายสาขาวิชาที่ผู้สมัครเรียนไม่ครบตามต้องการ และมีบางสาขาที่มีการ สละสิทธิ์ ทำให้เกิดที่ว่างซึ่งสูญเปล่า และหากคนเข้าไปแทนไม่ได้เนื่องจากสละสิทธิ์ฯ หรือเรียนไป แล้วระยะเวลาหนึ่ง (สำนักทดสอบกลางทบวงมหาวิทยาลัย , 2540)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้นำระบบการคัดเลือกบุคคลเข้า ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่มาใช้ โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป โดยมี วัตถุประสงค์หลัก 2 ประการคือ

- 1) เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัด ตรงตามสาขาวิชาเรียน
- 2) เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นไปตาม ปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยจะพิจารณาคัดเลือกจากองค์ประกอบดังนี้

2.1) ผลการเรียนตลอดหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ที่นักเรียนแต่ละคนได้รับจากสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10

2.2) ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลัก) และวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (วิชาเฉพาะ) ให้ค่าน้ำหนักรวมร้อยละ 90

2.3) ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับ โดยไม่คิดน้ำหนักระบุ

การปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกกระบวนใหม่ที่นำผลการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาก็เพื่อให้โรงเรียนและนักเรียนมุ่งพัฒนา นักเรียนให้เป็นคนอย่างสมบูรณ์ในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเรียน การกีฬา การเข้าสังคม การทำงาน กลุ่ม การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ช่วยเหลือสังคม มิใช่ละเลยกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเพราะมุ่งไปเรียนกวดวิชาเพื่อสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย เท่านั้น หากการดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบใหม่มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหา ดังกล่าวข้างต้นได้ นักเรียนจะหันมาให้ความสำคัญกับระบบการศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น ทำให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนสามารถจัดได้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การเรียน กวดวิชาน่าจะมีความสำคัญลดน้อยลง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกวดวิชา

1. เอกสารและงานวิจัยในประเทศ

จากรายงานการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียน กวดวิชา และการกวดวิชากับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ : 2525-2526) ข้อมูลที่น่าสนใจมีหลายประเด็นด้วยกัน กล่าวคือ สาขาที่มีการเรียนกวด วิชามากที่สุดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคือสาขา วิทยาศาสตร์ ส่วนผู้ที่เข้าเรียนกวดวิชา สัดส่วนผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย และผู้ที่กวดวิชานั้นเป็นผู้ที่มีผลการเรียนปานกลางและผลการเรียนดี ผู้ที่ผลการเรียนไม่ดีนั้นจะไม่กวดวิชา อายุของผู้เรียนกวดวิชาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ระหว่าง 17-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 95.3 ของผู้กวดวิชาในระดับนี้ทั้งหมด ผู้ที่กวดวิชามาจาก ครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและฐานะดีเป็นส่วนใหญ่ และการกวดวิชามีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับโอกาสการเข้าศึกษาต่อ

นอกจากนั้นในการสัมภาษณ์เรื่อง การสอบเข้ามหาวิทยาลัย "ความสำเร็จหรือล้มเหลว" เมื่อปี พ.ศ.2536 มีข้อสรุปเกี่ยวกับการออกข้อสอบเอ็นทรานซ์แบบปรนัยว่า "...ข้อสอบส่วนใหญ่ เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่เน้นเนื้อหาความรู้ความจำ ผู้ตอบใช้การเลือกโดยการเสี่ยง

การคาดคะเน หรือโดยการเดาสุ่ม ทำให้ขาดการใช้ความคิดอย่างมีหลักการและเหตุผล เนื่องจากข้อสอบไม่ได้วัดพฤติกรรมลึก ๆ " (सानปฏิรูป, 2542 : 11)

สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซี อินเทอร์เน็ต โพล (วิจัยกรแหล่งงาน.2541 : 4) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่กำลังเตรียมสอบเอ็นทรานซ์ประจำปีการศึกษา 2541 เกี่ยวกับเด็กเตรียมสอบเอ็นทรานซ์คิดอย่างไรต่อการศึกษาไทย ผลการสำรวจพบว่านักเรียนพอใจกับการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 56.2) ขณะที่ร้อยละ 31.7 ระบุว่าไม่พอใจ และร้อยละ 12.1 ระบุว่าไม่มีความเห็น สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความจำเป็นของโรงเรียนกวดวิชาพบว่าร้อยละ 68 ระบุว่าโรงเรียนกวดวิชามีความจำเป็นต่อการสอบเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย สาเหตุที่นักเรียนต้องไปเรียนเสริมที่โรงเรียนกวดวิชาพบว่าร้อยละ 64.5 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่าต้องการเรียนเองร้อยละ 48.1 ระบุว่าเพราะเนื้อหาที่โรงเรียนสอนไม่เพียงพอนำไปสอบเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ร้อยละ 39.5 ระบุว่าเป็นค่านิยมตามเพื่อน ตามสังคม ร้อยละ 26.1 ระบุว่าวิธีการถ่ายทอดของครูในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 20.2 ระบุว่า เป็นเพราะความต้องการของผู้ปกครอง

ลายใจ ชาญเกตุวิทย์ (2527) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาไทย ในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มักจะขาดห้องเรียนสำหรับสอนซ่อม ขาดอุปกรณ์การสอน ขาดงบประมาณดำเนินการ ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญวิชาภาษาไทย ขาดความสนใจในเนื้อหาวิชา แม้แต่ครูผู้บริหารก็ไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทย และแม้ว่าจะมีการจัดสอนได้ ก็ไม่อาจทำได้มากเพียงพอ เช่น ทำได้เพียง 1 คาบ/สัปดาห์ เพราะฉะนั้นนักเรียนต้องเรียนหลายวิชาและต้องรีบเดินทางกลับบ้านในตอนเย็นหลังเลิกเรียน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้การเรียนการสอนซ่อมที่ทางโรงเรียนหรือหลักสูตรกำหนดไว้ ไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ดังนั้นถ้านักเรียนประสงค์จะเรียนต่อในระดับที่สูงกว่า เช่นในระดับมหาวิทยาลัย จึงต้องพึ่งการกวดวิชาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สุภาภรณ์ พลนิกร (2540 : 82-85) ได้สำรวจอย่างคร่าวๆ (Exploratory Research) เกี่ยวกับทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนในการเรียนกวดวิชา เพื่อเข้ามหาวิทยาลัยโดยได้สำรวจนักเรียนที่เรียนกวดวิชาที่ตั้งอยู่บริเวณสยามสแควร์ สรุปผลดังนี้ นักเรียนที่เรียนกวดวิชาส่วนใหญ่เป็นนักเรียน ที่เรียนแผนกวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ รายได้ของผู้ปกครองมีรายได้มากกว่า 25,000 บาทต่อเดือน เกรดเฉลี่ยประมาณ 2.9 โดยเกรดของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย นักเรียนส่วนใหญ่เลือกเรียนคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำเลที่ตั้งของโรงเรียนกวดวิชามีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนกวดวิชาและปัจจัยที่ใช้ตัดสินใจเลือก

โรงเรียนกวดวิชาคืออาจารย์สอนดี สอนแล้วคนสอบได้มาก (ร้อยละ 30) และได้รับคำแนะนำจาก รุ่นพี่ (ร้อยละ 68.9) สำหรับปัจจัยด้านที่ตั้งของโรงเรียนกวดวิชาพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้เรียนกวดวิชาอยู่ใกล้บ้านมากกว่าให้อยู่ใกล้ศูนย์การค้า โดยผู้ที่ต้องการให้อยู่ในศูนย์ การค้าร้อยละ 5.6 ปัจจัยสำคัญที่นักเรียนนำมาใช้ในการเลือกโรงเรียนกวดวิชา พบว่ามี 9 ปัจจัย เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้อาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์สื่อการสอน เอกสารการสอน สภาพแวดล้อม สภาพในห้องเรียน ทำเลที่ตั้ง สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศของบุคลากรในโรงเรียนกวดวิชา บริการเสริมอื่น ๆ สำหรับพฤติกรรมการเรียนกวดวิชาของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่า วัน เวลาที่เลือกเรียนส่วนใหญ่นิยมเรียนวันอาทิตย์ช่วงเช้าร้อยละ 25.0 รองลงมาคือวันอาทิตย์บ่าย ร้อยละ 19.7 วันเสาร์เช้าร้อยละ 15.7 และวันเสาร์บ่ายร้อยละ 14.0 แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาคั้ง นี้มีความลำเอียงในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพราะการศึกษาคั้งนี้ผู้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลนักเรียนที่ เรียนเฉพาะช่วงวันเสาร์ และอาทิตย์เท่านั้น

2. เอกสารและงานวิจัยต่างประเทศ

เอวี และเจอร์ชอน (Avi and Gershon,1998) ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียน กวดวิชา (Coaching) พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับผลการเรียนกวดวิชา ที่มีต่อ ประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนได้แก่

1) แบบทดสอบ Scholastic Assessment Test (SAT) เป็นแบบทดสอบวัดความ ถนัดทางการเรียนที่ใช้สำหรับการสอบคัดเลือกนักเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

2) แบบทดสอบ 'Psychometric Entrance' Test (PET) เป็นแบบทดสอบวัดความ ถนัดทางการเรียนที่ใช้สำหรับการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและ ปริญญาเอก

3) แบบทดสอบ The Raven Progressive Matrices (RPM) (Bashi ,1976)

นอกจากนั้นยังมีแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียนเฉพาะสาขาวิชาเช่นแบบ ทดสอบ Medical College Admission Test (MCAT) ที่ใช้สำหรับทดสอบความถนัดทางการเรียน เฉพาะสาขาวิชาชีพแพทย์ (Jones,1986)

ออร์ทาร์ (Ortar,1960) ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนกวดวิชาที่มีต่อความตรงเชิง พยากรณ์ของแบบทดสอบ SAT โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน ที่มีอายุระหว่าง 6-14 ปี โดยการแบ่งกลุ่มที่ศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่ได้เรียนกวดวิชา กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่เรียนกวดวิชา กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่เรียนกวดวิชาและทำการสอบทันทีที่เรียนกวดวิชา เรียบร้อยแล้ว ผลการศึกษาพบว่า คะแนนสอบของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 3 แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ Otar กล่าวว่าผลการเรียนกวดวิชาทำให้ประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์มีค่าสูงขึ้น และการที่คะแนนกลุ่มที่ 3 ที่มีค่าสูงขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการเรียนกวดวิชา
 บาซี (Bashi,1976) ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนกวดวิชาที่มีต่อความตรงเชิงพยากรณ์ โดยทำการศึกษาในลักษณะเดียวกับของ Otar (1960) แต่นำแบบทดสอบ The Raven Progressive Matrices (RPM) ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4,559 คน ซึ่งเป็นนักเรียนใน Israeli Arab โดยกลุ่มที่ศึกษาเป็นกลุ่มนักเรียนที่มีอายุอยู่ระหว่าง 10-14 ปี โดยให้กลุ่มที่เรียนกวดวิชาเรียนในช่วงเวลาสั้น ๆ เพียง 1 ชั่วโมง (Short Coaching Period) ผลการศึกษาพบว่าเมื่อนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์ และ Arabic มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ครูจัดลำดับผลการเรียนในชั้นเรียนพบว่า คะแนนการสอบของกลุ่มนักเรียนที่เรียนกวดวิชามีคะแนนโดยเฉลี่ยสูงกว่า และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่าง $1/2 - 3/4$ ของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผลการเรียนกวดวิชามีผลต่อประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบ

มาร์รอน (Marron,1965) ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนกวดวิชาที่มีต่อประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจะได้รับการเรียนกวดวิชาในระยะเวลานานพอสมควร (Long- Term Program) หลังจากนั้นนำแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน (Scholastic Assessment Tests: SAT) มาใช้กับกลุ่มที่ศึกษา วัดดูประสพงค์การศึกษาครั้งนี้เพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนเตรียมทหาร โดยนำผลการสอบมาจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนตามความสามารถของแต่ละคน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนกวดวิชาจะมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าประมาณ $3/4$ ของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพบว่าการเรียนกวดวิชาจะมีผลต่อการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พาวเวอร์ส (Powers,1985) ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนเวลาที่ใช้สำหรับการเรียนกวดวิชาที่ต่างกัน จะมีผลต่อประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน (Graduate Record Examination : GRE) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาโท และเอก โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 5,107 คน ผลการศึกษาพบว่าจำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการเรียนกวดวิชาที่มากขึ้นจะมีผลต่อความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบ

โจนส์ (Jones, 1986) ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนกวดวิชาที่มีต่อประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ และความลำเอียงของแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบทดสอบ The Medical College Admission Test : MCAT ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,127 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักเรียนที่เรียนกวดวิชา (Self-Report Coaching) และกลุ่มที่ไม่เรียนกวดวิชา (Uncoaching) ผลการศึกษาพบว่าการเรียนกวดวิชามีผลต่อการพยากรณ์ความตรงของแบบทดสอบ MCAT

เบย์ดาร์ (Baydar, 1990) ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนกวดวิชาที่มีผลทำให้ประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน (SAT) ลดลงหรือไม่ เพราะจากการศึกษาพบว่าการพยากรณ์ความตรงของแบบทดสอบ SAT ลดลง 8 เปอร์เซ็นต์ ระหว่าง ปี ค.ศ. 1976-1985 ซึ่งสัมพันธ์กับจำนวนเปอร์เซ็นต์ของผู้เรียนกวดวิชาโดยใช้เกณฑ์จากเกรดเฉลี่ยของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบลดลง 10 เปอร์เซ็นต์ เป็นผลมาจากจำนวนนักเรียนที่เรียนกวดวิชามากขึ้น

เอวี และ เซอร์ชัน (Avi and Gershon, 1998) ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนกวดวิชาที่มีต่อประสิทธิภาพด้านความตรงเชิงพยากรณ์ และความลำเอียงของแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน The Israeli Psychometric Entrance Test ซึ่งใช้ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเยรูซาเลม ประเทศ อิสราเอล โดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่เรียนกวดวิชา (Coached) และกลุ่มที่ไม่ได้เรียนกวดวิชา (Uncoached) ผลการศึกษาค้นพบว่าคะแนนสอบของกลุ่มที่เรียนกวดวิชาจะมากกว่าอีกกลุ่มหนึ่งประมาณ 25 เปอร์เซ็นต์ ของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการเรียนกวดวิชาไม่ได้ทำให้ค่าความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบลดลง และการเรียนกวดวิชาไม่ได้เป็นการสร้างความลำเอียงของแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกวดวิชา พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการเรียนกวดวิชา เช่น ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนกวดวิชาเกี่ยวกับการเลือกสถานที่เรียน การเลือกอาจารย์ผู้สอน การเลือกโรงเรียนกวดวิชา รวมทั้งการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมไทยของนักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งให้ผลการวิจัยที่เหมือนกันคือ ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองมีค่านิยมในเรื่องการศึกษา กล่าวคือนิยมยกย่องคนที่มีการศึกษาสูงให้ความสำคัญกับปริญญาบัตร มากกว่าความสามารถที่แท้จริง

จากเอกสารและบทความที่เกี่ยวข้องกับการเรียนกวดวิชา รวมทั้งการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ายังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมที่มีผลต่อการเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาก่อนอย่างเป็นระบบโดยมองภาพรวมในทุกแง่มุมเพื่อชี้ให้เห็นว่า ปรัชญาการณการเรียนกวดวิชาเกิดขึ้นจากหลายปัจจัยที่เชื่อมโยงและเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการศึกษาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่สภาพเงื่อนไข และความจำเป็นที่ต้องเรียนกวดวิชา กระบวนการคิดและตัดสินใจในการเรียนกวดวิชา รวมทั้งค่านิยมที่มีต่อการเรียนกวดวิชา ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยอธิบายและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมที่มีต่อการเรียนกวดวิชาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้เป็นอย่างดี